

[Langkilde.]

som vi skylder den nuværende regering tak for at vi har fået, er et klart grundlag for den offentlige diskussion og den politiske beslutning med hensyn til, hvilke offentlige aktiviteter man skal foretrække fremfor andre, og et grundlag for vurderingen af den offentlige aktivitet i forhold til andre problemerisamfundsøkonomien, betalingsbalancen, u-landshjælpen o. lign. Vi har efter min mening savnet et sådant grundlag for den offentlige debat. Vi har savnet, at problemerne blev sat i en sammenhæng, og vi har savnet muligheder for en klar vurdering af virkningerne af én offentlig aktivitet i forhold til andre.

Grundlaget for de problemer, som dette debatoplæg stiller politikerne og offentligheden over for, er ikke — det er også vigtigt at understrege — nogle tågede teoretiske forestillinger om, hvordan det kan tænkes at vi skulle kunne leve i 1985. Der er derimod efter min mening lagt vægt på at skabe en opstilling over de problemer, som vi møder allerede i kraft af den politik, vi hidtil har ført, de beslutninger, vi har taget, og de problemer, som det vil stille os over for i de kommende 15 år og, må man vel understrege, navnlig i den første del af perioden. Der er dermed skabt et grundlag for den politiske debat, som jeg synes er værdifuldt i et demokrati. Det er, som om vi kender mere til valgmulighederne. Man kan vel også sige, at den hæmningsløse uddeling af løfter burde der være sat en vis grænse for ved denne perspektivplan.

Jeg vil særlig fremhæve det værdifulde i den beskrivelse af balanceproblemerne, der skal tages stilling til i de kommende år, såfremt velstandsstigningen fra 1960erne skal fortsætte i 1970erne. Et væsentligt træk i de kommende års problemstilling er forholdet mellem det offentliges andel i det samlede forbrug, derunder i personaleforbruget, og erhvervslivets, det erhvervsliv, som skal skabe det økonomiske grundlag for en fortsat velstandsstigning. Det anføres, at i 1960erne er det offentlige personaleforbrug steget med ca. 6 pct. årlig. I den prognose, man fremlægger her, forudsætter man ikke, at det fortsætter. På grundlag af de vurderinger, som foreligger fra departementerne med visse bestemte forudsætninger, arbejder man med en stigning på 3,5 pct. årlig,

men alene denne stigning vil i sine konsekvenser for erhvervslivets muligheder for at få den fornødne andel i arbejdskraften — og man må vel understrege specielt den unge del af arbejdskraften, den veluddannede — være så farlig, at man kan sige, at der allerede her er skabt et grundlag for en politisk stillingtagen. Efter vort partis opfattelse er der ingen tvivl her; der vil afgjort være et behov for at begrænse det offentlige personaleforbrug yderligere.

De områder, som efter disse prognoser vil have den største stigning med en praktisk taget uændret personaledekning, uændrede bemandingsregler; er sundhedsvæsen, social forsyng og uddannelse. Jeg hørte, at det ærede medlem hr. Lysholt Hansen under finanslovdebatten forleden var inde på en betragtning om, hvilke muligheder det offentlige havde for at afgive arbejdskraft til erhvervslivet i de kommende år; og jeg synes, det er rimeligt, at problemet tages op. Men vi har jo faktisk her en belysning af, hvor udviklingen sandsynligvis sker, og vil man tage det problem op, så må man i alt fald også sige, på hvilke områder man mener der er behov og mulighed for at begrænse.

Lad mig nævne et eksempel, hvor jeg ikke regner med en begrænsning, men hvor der tværtimod er tale om en udvidet målsætning. Det drejer sig om vuggestuer og børnehaver. Dækningsgraden for vuggestuer, dvs. antallet af pladser i forhold til det samlede antal børn i disse aldersklasser, var i 1961 2 pct. og er i dag 7 pct. For børnehaver er procenterne 10 og 17. Hvis man opstiller en forudsætning om dækningsgrader på 30 pct. og 50 pct. i 1985, vil der med uændrede forudsætninger med hensyn til personalet ske en årlig stigning på 7 pct. i personalet, altså det dobbelte af den stigning i personaleforbruget, som er anslået for det offentlige område som helhed. Jeg tager dette eksempel, fordi det er centralt i politisk henseende. Ingen af os anser en dækningsgrad på 30 pct. eller 50 pct. for urimelig. Tværtimod er det i høj grad en målsætning, vi kan tiltræde, og den vil vel også gennem kvindernes frigørelse til at tage arbejde fremskaffe forøget arbejdskraft. Men alligevel skaber det arbejdskraftproblemer og dermed økonomiske problemer, som vi skal tage stilling til. Det kan ikke nytte at give løfter på dette og